

Взаємодія школи та сім'ї.

Роль батьків в адаптації дитини до школи

**Матеріали виступу
практичного психолога
Плеханової Тетяни Василівни**

План

- Готовність дитини до школи: складові успішного навчання
 - Перші труднощі: проблема адаптації першокласників
 - Як допомогти дитині адаптуватися до школи?
-

Готовність дитини до шкільного життя передбачає її всебічний розвиток.

Показники готовності – це комплекс властивостей і характеристик, які описують найбільш значні досягнення в розвитку малюка.

Готовність дитини до школи: складові успішного навчання

Розвиток особистості дитини тісно пов'язаний із загальним психологічним розвитком, який супроводжується кризами.

Найголовніше в критичному віці – це виникнення психологічних новоутворень (Л.С.Виготський).

Перехід від ігрової діяльності до навчальної

□ Ігрова діяльність:

- Провідна діяльність -гра
- Мимовільність дій
- Усвідомлення свого "я"
- Спілкування з метою обміну ролями в процесі ігор
- Мислення образне (конкретне, ситуативне)

□ Навчальна діяльність:

- Провідна діяльність-навчальна
 - Довільність
 - Поява нової, об'єктивнішої самооцінки
 - Спілкування з метою розв'язання навчального завдання
 - Мислення наочно-образне та словесно-логічне
-

☐ Недорозвинений активний і пасивний словники, діалогічне мовлення

☐ (дитина будує логічні міркування, встановлює причинно-наслідкові зв'язки)

☐ Зв'язне монологічне мовлення. Вміння зв'язно, послідовно і зрозуміло для інших описувати предмет, передавати хід своїх думок, пояснювати, логічно розмірковувати на задану тему

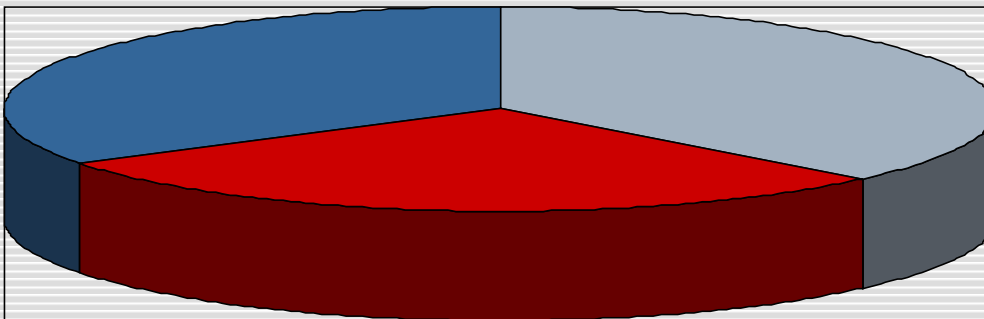
Стилі навчання дітей

«Люди будь-якого віку можуть вивчати практично що завгодно, якщо дати їм змогу використовувати їхній власний унікальний стиль навчання, їхні сильні сторони»

(Барбара Прешніг)

Шість основних шляхів до мозку:

- ☐ Бачимо
- ☐ Чуємо
- ☐ Пробуємо на смак
- ☐ Торкаємося
- ☐ Нюхаємо
- ☐ Робимо

- ☐ Кінестетики (37%)
- ☐ Візуали (29%)
- ☐ Аудіали (34%)

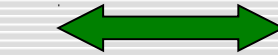
Стилі мислення

□ Ліва півкуля:

- Схильні до аналітики
- Надають перевагу логічному
- Використовують абстрактні символи, слова, числа
- Повільніше опрацьовують інформацію
- Формулюють конкретні твердження

□ Права півкуля:

- Інтуїтивні
- Надають перевагу тому, що їм подобається
- Використовують метафори, образи
- Швидше опрацьовують інформацію
- Швидко приймають рішення

Фізіологічні умови адаптації

дитини до школи

- ☐ Повідомлення шкільної медсестри про проблеми щодо здоров'я дитини_
 - ☐ Зміна режиму дня дитини в порівнянні з дитячим садком_
 - ☐ Заміна ігор навчальною діяльністю дитини_
 - ☐ Спостереження батьків за правильною поставою під час виконання домашніх завдань (попередження короткозорості, викривлення хребта)_
 - ☐ Організація правильного харчування дитини_
 - ☐ Турбота батьків про загартування дитини, створення вдома спортивного куточка_
 - ☐ Виховання самостійності й відповідальності дитини як головних якостей збереження її здоров'я_
-

Психологічні умови адаптації дитини до школи

- ☐ Створення сприятливої психологічної атмосфери для дитини з боку всіх членів родини
 - ☐ Формування інтересу до школи, прожитого шкільного дня
 - ☐ Обов'язкове знайомство з учнями інших класів і можливість їх спілкування поза школою
 - ☐ Неприпустимість фізичних заходів впливу, залякування, критики на адресу дитини, особливо в присутності інших людей (бабусь, дідусів, однолітків)
 - ☐ Урахування темпераменту дитини в період адаптації до шкільного навчання
 - ☐ Надання дитині самостійності в навчальній роботі
 - ☐ Заохочення дитини. Моральне стимулювання досягнень дитини
 - ☐ Розвиток самоконтролю та самооцінки, самодостатності дитини
 - ☐ Елементи системи взаємин з дитиною в родині
-

Спрямованість особистості

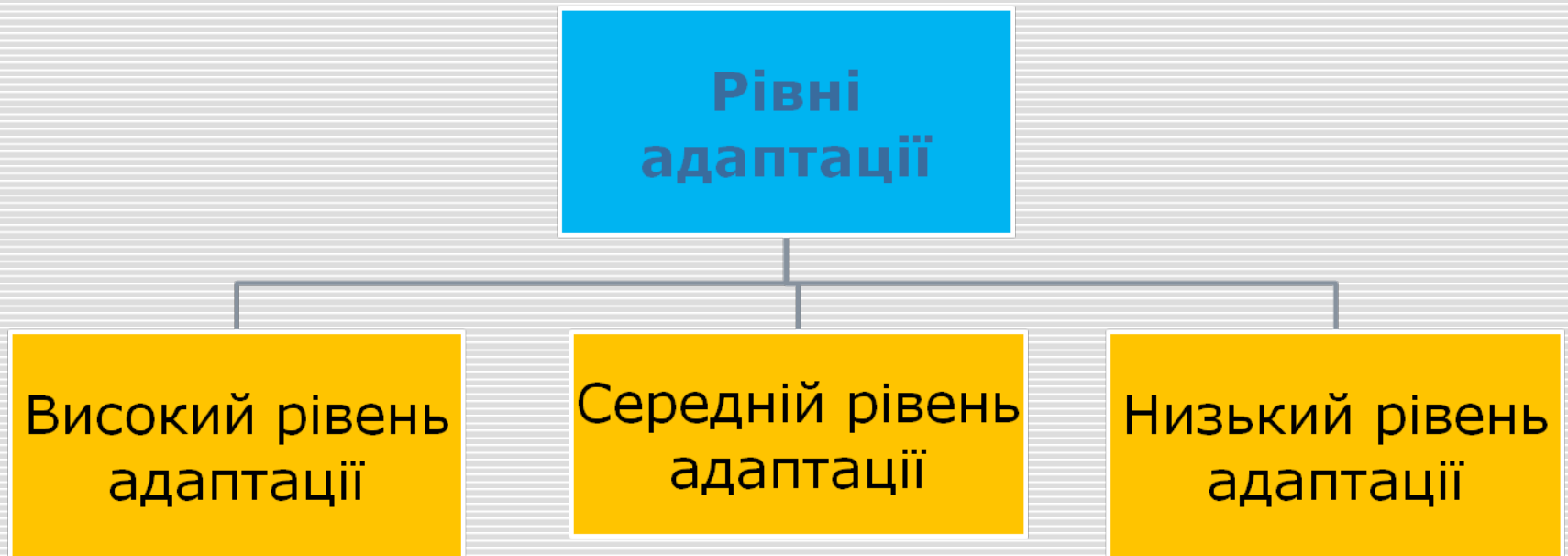
Екстраверти

Інтраверти

У дослідженні Г.Чуткіної виділено 3 рівні адаптації дітей до школи.
(Опис рівнів адаптації наведено з кн. О.Проскури «Психологічна підготовка вчителя до роботи з першокласниками».)
Звернімо увагу на їх зміст і основні показники.

Високий рівень адаптації

Першокласник позитивно ставиться до школи:

- ☐ правила і вимоги сприймає адекватно;
 - ☐ навчальний матеріал засвоює легко;
 - ☐ глибоко й повно оволодіває програмовим матеріалом, розв'язує ускладнені задачі,
 - ☐ чемний, уважно вислуховує вказівки, пояснення вчителя;
 - ☐ доручення виконує охоче й сумлінно, без зовнішнього контролю;
 - ☐ виявляє високу зацікавленість до самостійної навчальної роботи, готується до всіх уроків; має у класі позитивний статус.
-

Середній рівень адаптації

Першокласник позитивно ставиться до школи:

- ❑ відвідування уроків не викликає в нього негативних переживань, він розуміє навчальний матеріал, коли вчитель пояснює його досить детально і наочно;
 - ❑ засвоює основний зміст програми з усіх предметів, самостійно розв'язує типові задачі;
 - ❑ зосереджений і уважний під час виконання завдань, доручень, вказівок учителя, разом з тим потребує контролю з боку дорослого;
 - ❑ зосередженим буває тільки тоді, коли робить щось цікаве для себе;
 - ❑ майже завжди готується до уроків і виконує домашні завдання;
 - ❑ доручення виконує сумлінно; дружить з багатьма однокласниками.
-

Низький рівень адаптації

Першокласник негативно або байдуже 5 ставиться до школи:

- ☐ часто скаржиться на здоров'я, погане самопочуття, переважає пригнічений настрій;
 - ☐ спостерігаються порушення дисципліни;
 - ☐ матеріал, який пояснює вчитель, засвоює фрагментарно;
 - ☐ самостійна робота з підручником викликає труднощі, під час виконання самостійних завдань не виявляє до них інтересу;
 - ☐ до уроків готується нерегулярно, потребує постійного контролю, систематичних нагадувань і спонукань як з боку вчителя, так і з боку батьків;
 - ☐ може зберігати працездатність і увагу за наявності тривалих пауз для відпочинку;
 - ☐ для розуміння нового матеріалу і розв'язування задач за зразком потребує значної допомоги вчителя і батьків;
 - ☐ доручення виконує під контролем і без особливого бажання;
 - ☐ пасивний, близьких друзів не має, знає імена й прізвища лише частини однокласників.
-

Чинники, які зумовлюють високий рівень адаптації

№ п/п	Сприятливі чинники соціального мікросередовища дитини	К-сть дітей %
1	Адекватне усвідомлення свого статусу в групі ровесників	97,8
2	Правильні методи виховання в родині	95,3
3	Відсутність(загалом) конфліктної ситуації в сім'ї	94,4
4	Відсутність конфліктів через алкоголізм	91,1
5	Високий рівень освіти батьків	87,9
6	Функціональна готовність до навчання в школі, шкільна зрілість	86,9
7	Високий статус дитини в групі до вступу в 1 клас	85,5
8	Високий рівень освіти матері	83,2
9	Повна сім'я	77,6
10	Задоволення від спілкування з дорослими	74,3
11	Позитивний стиль ставлення до дітей з боку вихователя і вчителя під час підготовчого періоду	62,7
12	Позитивний стиль ставлення до дітей учителя першого класу	59,8

Чинники, які зумовлюють високий рівень адаптації

№ п/п	Сприятливі чинники соціального мікросередовища дитини	К-сть дітей %
9	Повна сім'я	77,6
10	Задоволення від спілкування з дорослими	74,3
11	Позитивний стиль ставлення до дітей з боку вихователя і вчителя під час підготовчого періоду	62,7
12	Позитивний стиль ставлення до дітей учителя першого класу	59,8

Рекомендації психолога батькам першокласника

- ❑ Підтримайте в дитині її прагнення стати школярем. Ваша щира зацікавленість у її шкільних справах і турботах, серйозне ставлення до її перших досягнень і можливих труднощів допоможуть першокласникові підтвердити значущість його нового становища.

Обговоріть з дитиною ті правила і норми, з якими вона зустрінеється в школі. Поясніть їх необхідність.

Рекомендації психолога батькам першокласника

- Ваша дитина прийшла в школу, щоб вчитися, у неї може щось виходити не відразу, це природно. Дитина має право на помилку.

Складіть разом з дитиною розпорядок дня, стежте за його дотриманням. Не пропускайте труднощі, можливі у неї на початковому етапі оволодіння навчальними навичками. Якщо в першокласника є логопедичні проблеми, намагайтеся впоратися з ними на першому році навчання.

Рекомендації психолога батькам першокласника

- Підтримайте дитину в її бажанні досягти успіху. У кожній роботі обов'язково знайдіть, за що можна її похвалити.

Пам'ятайте, що похвала і емоційна підтримка («Молодець!», «Ти так добре впорався!») здатні помітно підвищити інтелектуальні досягнення дитини.

Рекомендації психолога батькам першокласника

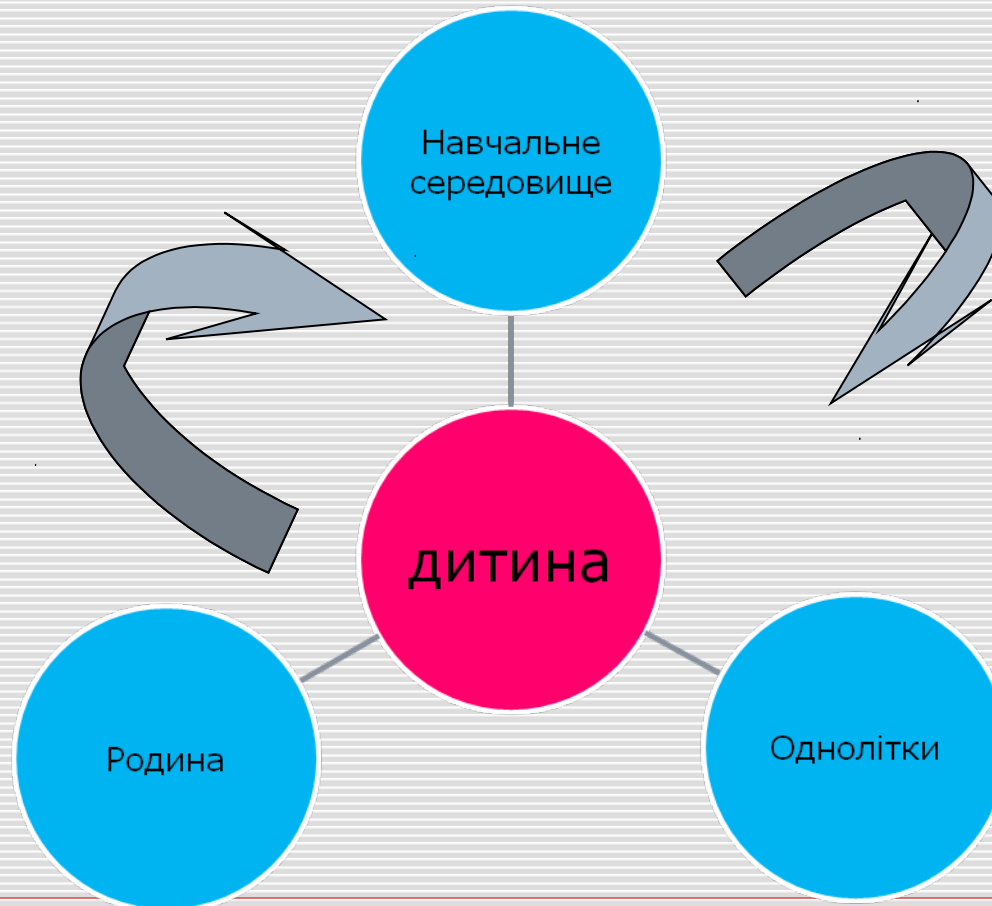
- Якщо вас щось непокоїть у поведінці дитини, її навчальних справах, не соромтеся звертатися по пораду й консультацію до вчителя або шкільного психолога.

Зі вступом до школи в житті вашої дитини з'явиться людина більш авторитетна, ніж ви. Це – вчитель. Поважайте думку дитини про свого педагога.

Як допомогти дитині?

Дитина швидко адаптується, якщо:

Дякую за увагу!

